JAARGANG XVII / 44 (879) 27 APRIL 1940

WEEKBLAD VAN HET NEDERLANDS SYNDICALISTISCH VAKVERBOND
AANGESLOTEN BIJ DE INTERNATIONALE ARBEIDERS-ASSOCIATIE

DE SYNDICALIST

NA EEN HALVE EEUW
1890-1940

Reeds vijf jaren vóór Marx en Engels in hun Communistisch Manifest, dat voor het eerst in 1848 verscheen, het „Proletariërs aller landen, verenigt u!" verkondigden, was door Flora Tristan, een franse volgelinge van Saint Simon, geijverd voor het denkbeeld van een internationale vereniging van de Arbeid. Haar Union Ouvrière moest beide geslachten, alle beroepen en alle nationaliteiten omvatten, en als de algemene vereniging van het gehele proletariaat zou zij de kracht verwerven, van de bourgeoisie het recht op en de organisatie van de arbeid af te dwingen.

haast de vele andere pogingen uit omstreeks het midden der vorige eeuw blijkt hieruit wel duidelijk de drang naar internationale vereniging en verbroedering, die in de nog jonge en zoekende arbeidersbeweging leefde. Het verbreken van de nationale grenzen, het aanhangen van de internationale eenheidsgedachte, was als het ware onverbrekelijk verbonden aan de strijd voor materiele lotsverbetering en de door het opkomende kapitalisme uitgebuite arbeider, die eenmaal tot de overtuiging was gekomen, dat het verzet tegen deze uitbuiting op krachtige wijze georganiseerd diende te worden, achtte het bijna vanzelfsprekend, dat dit verzet en deze organisatie **internationaal** zouden zijn.

Tot wetenschappelijke ontleding van de maatschappij en haar verhoudingen was men vóór Das Kapital van Karl Marx eigenlijk niet gekomen; er was van „wetenschappelijk" socialisme dan ook nog geen sprake. Hoewel vele theoriën werden verkondigd en aangehangen, en er dientengevolge reeds van den beginne af meningsverschillen in de beweging der arbeiders hebben bestaan, kan toch worden vastgesteld, dat het **revclutionnaire** element overwegend was. Het was een ieder duidelijk, waarschijnlijk juist hierom, dat de wetenschap de blik nog niet vertroebeld en de partijpolitiek de chauvinistische en sectarische hartstochten nog niet tot het hoogtepunt opgevoerd had, dat verbetering voor de armen alleen mogelijk was, als deze afgedwongen werd. Er mogen dan taktische meningsverschillen hebben bestaan tussen „anarchistische" bommenwerpers en bezadigde ontwikkelings- en ontspanningsorganisatoren, tussen de aanhangers van de algemene staking en de „katheder"-socialisten, één grondbeginsel verenigde allen of zo goed als allen: er kan alleen iets bereikt worden door het optreden van de arbeiders zelve.

In 1862 was met hulp van een aantal industriëlen en medewerking van Napoleon III, die waarschijnlijk reeds aanhangers waren van het: „gaat in en weerstaat den boze niet", bij gelegenheid van de grote wereldtentoonstelling te Londen een gemengde delegatie van franse vakarbeiders door de engelse arbeiders broederlijk ontvangen.

Op een meeting in St. Paul's Hall, ten gunste van de opstand in Polen, was. eveneens een franse arbeidersdelegatie aanwezig. En in 1864 werd te Londen de eerste internationale vereniging op federalistische grondslag gesticht, welker statuten door Marx zijn opgesteld en door het eerste congres te Genève bekrachtigd. Van de aan deze statuten voorafgaande overwegingen wordt hier een groot gedeelte v/eergegeven:

Overwegende dat de vrijmaking der arbeiders het werk moet zijn der arbeiders zelve; dat de pogingen der arbeiders om hun vrijmaking te veroveren niet moeten leiden tot de vestiging van nieuwe privileges, maar om voor allen gelijke rechten en plichten te vestigen en de beheersing van elke klasse te vernietigen;

overwegende dat de economische onderworpenheid van de arbeider aan de bezitter der arbeidsmiddelen, d.w.z. van de bronnen des levens, de eerste oorzaak is van politieke, zedelijke en stoffelijke slavernij;

overwegende dat de economische vrijmaking der arbeiders' bijgevolg het grote doel is, waaraan elke politieke beweging als middel[1]) ondergeschikt moet zijn;

overwegende dat de vrijmaking van de arbeid geen plaatselijk, geen nationaal, maar een sociaal vraagstuk is en alle landen omvat waarin het moderne leven bestaat;

overwegende dat de beweging, die opnieuw onder de arbeiders der meeste industriële landen van Europa verschijnt, nieuwe hoop doet ontstaan en een plechtige waarschuwing is om niet meer te vervallen in de dwalingen en hen drijft om dadelijk hun nog geïsoleerde pogingen samen te doen;

om deze overwegingen hebben ondergetekenden, leden van de raad, gekozen door de vergadering in St. Martin's Hall op 28 September 1864 de nodige maatregelen genomen om te stichten de Internationale Arbeidersvereniging. Zij verklaren, dat deze internationale vereniging, evenals alle verenigingen of personen die zich aansluiten, zullen erkennen als grondslag van hun gedrag tegenover hun medemensen: de waarheid, de zedelijkheid, de gerechtigheid, zonder onderscheid van gelaatskleur, geloof of nationaliteit. Zij beschouwen het als een plicht, OM VOOR ALLEN TE EISEN de rechten van mens en burger;
geen plichten zonder rechten,
geen rechten zonder plichten.

De Eerste Internationale was gesticht, „het proletariaat tot bemoediging, zijn vijanden tot schrik". De meest kenmerkende trek dezer eerste internationale was, dat zij **revolutionnair** was. Het eerste congres, dat in 1865 te Brussel zou worden gehouden, werd door de belgische regering onmogelijk gemaakt en kon eerst in 1866 te Genève plaats vinden. De meeste aandacht van dit eerste congres was gewijd aan praktische vraagstukken. Het tweede congres, 1867 te Lausanne gehouden, had bijzondere politieke betekenis, blijkende uit de toen aangenomen resolutie:

overwegende dat de beroving der politieke vrijheden een beletsel is voor de sociale ontwikkeling des volks en voor de vrijmaking van het proletariaat, verklaart het congres:

1. dat de sociale vrijmaking der arbeiders onafscheidelijk is van hun politieke;

2. dat de vestiging der politieke vrijheden een maatregel is van absolute noodzakelijkheid.

De vervolging tegen de leden der Internationale leidde, bijna vanzelfsprekend (!) tot groei, het aantal werkstakingen nam toe, en de belangstelling voor het derde in 1868 te Brussel gehouden congres eveneens. Het was op dit congres, dat op voorstel van de Paepe 'werd besloten een eventuele oorlogsverklaring der regeerders te beantwoorden met de algemene staking. Het vierde congres in 1869 te Bazel bevestigde, ondanks vele verschillen van opvatting, de **revolutionnaire en socialistische** tendens van de Internationale door te besluiten, „dat de maatschappij het recht bezit het privaateigendom af te schaffen en te veranderen in gemeenschappelijk eigendom" en deze verandering zelfs noodzakelijk te verklaren.

Na de frans-duitse oorlog en nieuwe vervolgingen tegen arbeiders en leiders bleek ten dele een juist inzicht in de Internationale gehandhaafd en versterkt te zijn. Op het vijfde congres in 1872 te Den Haag verklaarde Marx:

„De revolutie moet solidair zijn en wij vinden een groot voorbeeld in de Commune te Parijs (1871) die gevallen is, omdat niet gelijktijdig in alle hoofdsteden, te Berlijn, Madrid, enz. een grote revolutionnaire beweging is uitgebroken, die in verbinding stond met deze geweldige opstand van het proletariaat te Parijs."

Op dit laatste congres demonstreerde zich ook het duidelijkst de tweespalt door het meerderheidsbesluit, dat de verovering van de politieke macht de eerste plicht was van het proletariaat. Thans was de eigenlijke likwidatie der eerste Internationale, die **revolutionnair** was en **internationaal** steunde op het **zèlf-handelen** der arbeidersmassa's en hun organisaties, begonnen. En eerst vele jaren later zou de oorspronkelijke socialistische inhoud der eerste Internationale door de opkomende syndicalistische beweging in Frankrijk worden overgenomen, om tot grondslag van de IAA., de syndicalistische internationale, te worden.

In 1888 werd te Londen de nieuwe Internationale tot stand gebracht op een zeer ruime grondslag, waarin reeds de Labor-gedachte van de eenheidspartij te herkennen valt. Het voornaamste uit de nieuwe grondslagen was:

alle arbeiders moeten zich verenigen in vakverenigingen,

alle vakverenigingen en corporatieve groepen moeten met of zonder steun der gemeenten, arbeidsbeurzen in het leven roepen,

de georganiseerde arbeiders zullen zich samenvoegen tot klasse-partij, tegenover alle andere partijen,

elke partij zal een nationaal comité vormen, welke comité's tezamen een internationale vormen, die elk jaar een congres belegt.

Het eerstvolgende congres nu vond plaats te Parijs in 1889. Het was op dit congres, dat Domela Nieuwenhuis zich de wrok van Liebknecht op de hals haalde door de bekend geworden woordspeling op parlement. Hij verklaarde, dat dit woord volkomen terecht was samengesteld uit parier (praten) en mentir (liegen)!

Op dit congres, toen onder de volksmassa's behoefte aan beweging en actie bestond en onder een deel der leiders reeds duidelijke neiging tot reformisme viel waar te nemen, werd op voorstel van de mijnwerker Dormon besloten tot instelling van de één-Mei-dag, als dag van de arbeid.

Ieder jaar zou de eerste Mei de dag zijn, waarop de arbeiders het juk der loonslavernij afwierpen. Ieder jaar zou de eerste Mei toebehoren aan de arbeiders, die het socialisme willen. Voor dit socialisme zou het een demonstratie worden, ieder jaar opnieuw, ieder jaar sterker en machtiger. Het **symbool** van het socialisme was de eerste Mei.

De eerste 1-Mei-vieringen, die ondanks tegenwerking, vooral van de duitse leiders in het parlement, een geweldig enthousiasme onder de arbeiders van vele landen teweegbrachten, beantwoordden werkelijk aan het doel. Een **revolutionnaire, socialistische, internationale en zelf-handelende** arbeidersklasse liet zich gelden. En de geschriften leren ons, hoe de bourgeoisie in de piepzak zat en hoe reeds concessies werden beloofd nog vóór de burcht van het kapitalisme aangevallen was.

De eerste Mei was de dag van de arbeid. Men nam hem dus. Er was geen sprake van, aan de baas te vragen of men die dag vrijaf mocht hebben. Er kon niet één der contractueel vastgelegde en door de regering bindend verklaarde vacantiedagen vooruit worden „opgenomen". Men kon de eerste Mei alleen vieren, door eenvoudig van het werk of de fabriek weg te blijven, door de productie voor één dag lam te leggen.

De eerste Mei was niet een nationale feestdag, het was niet een Zondag van fatsoenlijk georganiseerde vakverenigingsleden; het was de dag van de arbeiders.

En nimmer zo duidelijk en schrijnend dan aan de vooravond van de eerste Mei voelen wij, dat er veel veranderd is gedurende de laatste halve eeuw.

Het natuurlijke socialistische instinct is verstikt. De wil van de arbeiders om zèlf handelend op te treden is ondergegaan in gemakzucht en lijdelijkheid, gekweekt door leiders, die de eigen broodwinning hoger stellen dan de algemene welvaart. Het vertrouwen in de eigen en de enige strijdmiddelen is ondergraven, daar de toepassing ervan steeds zeldzamer is geworden. De leiders, de politiekers knappen het wel voor ons op. We betalen toch trouw onze contributie!

De organisatie, de burcht van de arbeiders, is hun onteigend door de handige voormannen van de be-

[1]) Volgens Domela Nieuwenhuis zijn de woorden „als middel" later door Marx bijgevoegd.

Onze Eén-Meileuzen:

Tegen de aantasting der politieke vrijheid — Voor de handhaving van het levenspeil der arbeidersklasse - Tegen de oorlogen der staten - Voor de revolutionnaire vrede der volken.

BIJ HET BEGIN

Toen ik na lange weifeling besloot mij voor de post van redacteur beschikbaar te stellen, was ik me zeer goed bewust bij een event. benoeming een niet geringe taak en verantwoordelijkheid op me te nemen.
In de eerste plaats al het feit, dat ik kam. De Jong moest vervangen. Hoe uitstekend, hoe meesterlijk hij gedurende ruim zeven jaar de krant verzorgd heeft is ons allen bekend. En de onvermengde waardering, op ons laatste congres tot uitdrukking gekomen, was hiervan nogmaals de bevestiging. In de plaats treden van een dergelijke redacteur is toch wel een hachelijke onderneming. Ik verwacht echter, waar nodig, loyale medewerking van de kameraden, die hiertoe in staat zijn, en tot op zekere hoogte clementie bij de beoordeling van mijn werk.
In de tweede plaats zal niemand ontkennen, dat het tijdstip, waarop ik de redactie overneem, niet bijster gunstig is te noemen. We leven bijna voortdurend onder spanning; de taak van onze beweging is belangrijk verzwaard en daarmee de taak van de bestuurders en propagandisten. Dat onder de huidige omstandigheden het werk van de redacteur — Nieuwenhuis noemde het onder geheel andere omstandigheden reeds een „hondenbaantje" — wel bijzondere moeilijkheden kan opleveren, zal door de kameraden van het NSV. ongetwijfeld worden ingezien.
En om de maat nu goed vol te maken, heeft zich na mijn benoeming op 6 April een belangrijke wending in het europees gebeuren voltrokken. Immers, de duitse inval in Noorwegen vond plaats, een verscherping van de oorlogstoestand was het gevolg, evenals het afkondigen van de staat van beleg voor Nederland.
Een overtuiging moet echter tegen schokken en tegen gevaren bestand zijn. Laten wij afspreken, bij het uitdragen dezer overtuiging naast elkaar te staan. PIET WIEGMAN.

B. RËYNDORP ZEVENTIG JAAR

Een van de trouwste en meest gewaardeerde medewerkers van De Syndicalist, Kameraad B. Reyndorp, zal op 28 April 1940 zijn zeventigste verjaardag vieren. Het is de redacteur van dit blad een vererend genoegen in het eerste nummer, dat onder zijn verantwoordelijkheid verschijnt, een warme gelukwens te mogen richten tot de 70-jarige kameraad, die zowel ons blad als zijn nieuwe redacteur menigmaal met de vruchten van zijn denken heeft verrijkt en gediend. Het moet wel een bijzonder werkzaam leven zijn, dat Reyndorp achter zich heeft. Een arbeider, die zichzelf vormde, zonder hulp de moderne talen wist meester te worden en zich tot een wetenschappelijke ontwikkeling wist op te werken, die respect arawingt. Het aantal publicaties van zijn hand is groot, zijn lezingen, waarvan vooral aie op het gebied van het atheïsme ware meesterstukken zijn, vormen een wetenschappelijk archief. De revolutionnaire beweging mag trots zijn op een propagandist en theoreticus als Reyndorp.

Boven dit alles uit staat wel zijn karaktervastheid en onkreukbaarheid, die hem stempelen tot een groot mens. Zijn gaven en zijn ontwikkeling stonden geheel in dienst van zijn idealistische levensbeschouwing, en zijn nimmer tot bron van persoonlijke positieverbetering geworden. Reyndorp was arbeider en is het tot rieden gebleven. En als elke arbeider heeft ook hij zijn deel van 's levens moeilijkheden te dragen gehad. De strijd om het bestaan heeft ook hem niet ongemoeid gelaten.

Nog niet zo heel lang geleden trof Reyndorp een gevoelige slag door het overlijden van zijn echtgenote. Haar komt ongetwijfeld een groot deel toe van de sympathie en de dankbaarheid, die velen van ons voelen voor het omvangrijke werk, dat door Reyndorp in de beweging, ten bate van de mensheid is verricht.

De berichten, die ons bereikten over de gezondheidstoestand van onze kameraad zijn gunstig. Zijn werkkracht is, blijkens verschillende bijdragen van jonge datum, nog op peil. Spreken wij de wens uit, dat dit nog vele jaren zo moge blijven!

In het volgende nummer van ons blad zal op de betekenis van Reyndorp voor het revolutionnair socialisme nog nader worden ingegaan. W.

weging, zoals hun de arbeid en de arbeidsmiddelen onteigend zijn door handige kapitalisten.
Met de groei in ledental van de reformistische organisaties en partijen heeft de verzwakking van de arbeiders als beweging gelijke tred gehouden. En hoe meer invloed en baantjes de leiders in het kapitalistische productie- en staatsapparaat verwierven, hoe minder invloed de arbeider zelf op de gang van zaken kreeg.

De beweging, die vóór een halve eeuw tot instelling van de één-Mei-dag overging, had een onschatbaar voorrecht en stond — hoewel kleine minderheid! — psychologisch buitengewoon sterk, doordat zij **in de aanval was.**

Een millioenenbeweging van de tweede en derde Internationale zakt als een kaartenhuis ineen, en heeft zelfs niet de minste weerstandskracht tegen het oprukkende fascisme, nu dit — aanvankelijk óók een kleine minderheid! — tot de aanval overgaat. Men heeft het vechten verleerd! Zo grondig verleerd, dat zelfs de verdediging volkomen faalt. De gedachte van de aanval is wel totaal uitgebannen.

Een oorlog is over ons gekomen.
Een oorlog veel wreder, veel gruwelijker en veel omvangrijker dan de oorlog, waartegen in 1868 de Paepe en in 1891 Domela Nieuwenhuis opriep de algemene staking te stellen. Als een bewijs van de zwakte der tweede en derde Internationale na de triumf van het fascisme nog nodig is, dan is dit bewijs geleverd door de nieuwe wereldoorlog. Niet alleen is elke poging tot verhindering achterwege gebleven. Neen, de leiders, die zo gaarne voor de arbeiders werken en ijveren, zijn niet moe geworden, deze oorlog te helpen voorbereiden. En zij zullen ook niet moe worden, deze oorlog te helpen volvoeren. De nationale onafhankelijkheid is het grote ideaal.
De onafhankelijkheid van de arbeidersbeweging, ach, wie spreekt daar nu nog over!

Het is al duisternis om ons heen op deze één-Mei-dag van 1940.
Een vonkje, een glimpje van de Mei-dag van een halve eeuw geleden gloeit echter nog in ons. Het zal blijven gloeien, en het zal opnieuw oplichten. En één der volgende Mei-dagen zal helverlicht zijn, indien in ons allen opnieuw de kleine vonk is opgelaaid tot een lichtende vlam. W.

OORLOG EN CHRISTENDOM

NA NEGENTIEN EEUWEN. De oorlog is voor de mensheid noodzakelijk, hij is een biologische noodwendigheid, een regulator in het leven der mensheid, die niet kan worden ontbeerd. De oorlog oefent de meest meedogenloze, maar ook de meest juiste selectie uit. Inderdaad, in de oorlog komen de edelste eigenschappen van de mens voor de dag: medelijden, standvastigheid, ziele-adel, kameraadschap, opofferingsgezindheid. Ook minder edele karaktereigenschappen worden ontwikkeld, maar deze zijn verre in de minderheid. (CHRISTELIJK MILITAIR WEEKBLAD).

DE OVERWINNING VAN DE ARBEID

Gesneden door HEINRICH SCHEU — Ontworpen en getekend door WALTER CRANE

Zó zag de in 1904 overleden engelse schilder en tekenaar Walter Crane één der eerste Meivieringen van de arbeiders. Een lyrisch naturalistische ontboezeming, die ons, tijdgenoten van de Nieuwe Zakelijkheid wel wat onwennig, wat kinderlijk aandoet. Die echter volkomen in overeenstemming is met de geestesgesteldheid van de massa, die dit Meifeest vierde. En evenveel met het eigenlijke karakter van de Mei-dag zelf. De gedachte immers was geboren uit de wens naar verlossing, naar vrijheid, naar licht. De arbeider verlangde zich te ontworstelen aan zijn treurig bestaan, aan de vloek van de opgelegde (en slecht betaalde!) arbeid.

En voor de gehele „geciviliseerde" wereld stelde hij de eerste dag van Mei, wanneer de winterse kilheid en duisternis verdrongen zijn door het nieuwe, warme en zonnige leven van de nakende zomer, vast als de dag, waarop alle werkers zich tot het léven zouden bekeren. De fabriek, gevangenis voor de arbeider zolang het licht was, werd verlaten; de mijnspelonken lagen zonder mijnslaven; het veld ving die dag geen druppel zweet; de troosteloze slopwoning was leeg. De arbeiders vereenigden zich daarbuiten en hun voornaamste eis DE ACHTUREN-DAG vertolkte duidelijker dan enige redevoering wat hen bezielde.

Nogmaals: de uitbeelding hierboven, met haar primitieve symboliek, haar min of meer verheven uitdrukking, haar „pastoraal" karakter, zal ons niet direct tot het hart spreken. Wij zijn meer ingesteld op stroomlijn en dynamiek, op massief beton en glanzende pantserplaat. Maar één ding treft ons toch, bij langere beschouwing van deze stoet, die eindeloos aan ons oog voorbij lijkt te trekken. Dat is de zekerheid van overtuiging, het geloof. Er is in deze figuren van Crane geen zweem van weifeling, geen mogelijkheid van terugdeinzen. Het doel is gesteld, het woord is gegeven, de tred is onwankelbaar. Het internationale proletariaat eist de beschikking over het land en de arbeid op, om het rijk van vrijheid, gelijkheid en broederschap in internationale solidariteit te stichten. Slechts éne zaak is onze zaak, slechts éne overwinning zal onze overwinning zijn:

DE OVERWINNING VAN DE ARBEID.

DE EENZAME

Ik ken een man van middelbare leeftijd. Een handige, flinke werkman. De patroons, waarvoor hij werkte, stelden dit zeer op prijs. Uit hem was winst te halen. Hij was man van karakter, hij was de hele dag in de weer, zo hard hij kon. Hij deed niet als zijn patroon, hij maakte er geen rekensommetje van. Hij dacht niet: „Voor zoveel loon moet ik zoveel arbeid leveren." Daar dacht hij niet aan, hij joeg zichzelf de hele dag in snel tempo voort. En onbewust sleepte hij anderen in dit snelle tempo mee. En de patroons mogen dit wel.
Maar hij had voor het patronaat toch één gebrek. Hij was organisatieman. En dat zou nog niet zo erg zijn geweest, als hij maar geen man van karakter was geweest, met zo een grote dosis rechtvaardigheidsgevoel. De overeenkomsten, door patroons- en arbeidersorganisaties gesloten, moesten, volgens hem, prompt nageleefd worden. Hij trok zelfs, als het onder zijn bereik kwam, de lijn buiten de overeenkomst door. En voor menig zwakkeling sprong hij in de bres, als die te kort werd gedaan en hij haalde het er altijd door.

Dat is jaren goed gegaan, maar nu kwam de bootwerkersstaking en hij haalde een nevenbedrijf (expeditiebedrijf), waar hij ook wel werkte, er bij in. De zaak liep mis, omdat de arbeiders, waarvoor hij altijd „recht" had geëist, hem in de steek lieten. Dat dit mogelijk was, had hij nooit onder ogen gezien. En omdat hij zelf een man van karakter was, had hij ook nooit gedacht, dat er bij zijn patroons een geheel andere draad door liep.
Hij kwam zelf weer op een plaats: hij is toch immers voordelig?

En nóg was zijn rechtvaardigheidsgevoel overwegend en nóg kwam hij op voor de slachtoffers, maar.....wat altijd gelukt was, kwam nu niet in aanmerking.
Daar stond hij. Teleurstelling.
Hij walgde van zijn mede-arbeiders en van zijn patroons, die altijd zo vriendelijk tegen hem waren geweest.
Ik bood hem een krant aan.....
Neen, zei hij, neen. Lezen? Ik walg van alles! En mijn mede-arbeiders? Laat ze getrapt worden! Ze willen niet anders!

Daar stond nu de eenzame. Voor mij is dat niet nieuw. Ik heb menigmaal zoiets beleefd. Dat is het harde leven, dat zijn de „ups en downs" en de vraag is nu: Aan wie de schuld? Aan de patroons, aan de massa, aan de laffe arbeiders?
Daar kunnen we tot in eeuwigheid over redeneren. Laten we zeggen: Ik heb mij vergist, ik heb mijn ogen niet open gehad, ik heb de wereld en het leven verkeerd bekeken. Een werkzame geest komt terug. Hij leeft niet lang in de eenzaamheid. En zal hij dan als een scheppende terug komen?
Daar zal alles voor en niets tegen zijn. Maar begeven wij ons even op het pad der scheppenden, van Nietzsche. Die legt het je zwaar op de maag! „Alle vereenzaming is schuld: aldus spreekt de kudde. En gij behoordet lang tot de kudde."
Juist, de kuddegeest had je gebruikt, als zaakwaarnemer, zolang er stoffelijk voordeel aan zat. En nu is er droefenis in je hart, omdat de kudde je verlaten heeft. De kudde zag een ander voordeel — al was het ook een nadeel. En je eenzaamheid is nu schuld. Zo spreekt de kudde. En je eenzaamheid is smart. Gij gaat dus het pad der droefenis. „Maar gij wilt het pad van uw droefenis gaan, hetwelk de weg is tot uzelf? Zo toon mij uw recht en uw kracht daartoe!"

Juist, als het pad der droefenis maar leidt tot jezelf. Zarathustra, van Nietzsche, zonderde zich tien jaren af en toen ging hij weer onder de mensen. Maar toen had hij zijn oude plunje afgelegd, was geestelijk geheel nieuw geworden. En toen ging hij weer onder de mensen en toen kwam hij anders voor de dag! Toen zei hij tegen de zwakkelingen, die te allen tijde alles van anderen verwachten: „Zijt ge een nieuwe kracht en een nieuw recht? Een eerste beweging? Een vanzelf rollend rad? Kunt gij ook sterren dwingen, dat zij om u heen zich wentelen?"

Zo werd de zaak een beetje anders gesteld. Uit de teleurstelling was nieuwe moed, uit de droefenis was vreugde gekomen. In de eenzaamheid was hij aan het denken gegaan, had zijn oude plunje afgelegd en was nieuw geworden. En dezelfde arbeiders van voorheen, die zwakkelingen, die voor alles in aanbidding liggen, en het steeds met nieuwe meesters proberen, en nog dieper in de put zaten dan ooit, riepen: hé! daar is onze goede beste oude vriend weer, die moet weer voor ons optreden, dan zullen we tot ons recht komen.

En toen sprak hij tot hen: Jongens, het is niet meer als voorheen, ik heb geleerd, gedacht en begrepen. Ik wil nu van jullie weten wat of jezelf zijt. Jullie klagen nog altijd over u aangedaan onrecht, over onderdrukking en slavernij? Ge wilt recht en vrijheid? Weet ge dan niet dat ik eenmaal deerlijk bedrogen ben geworden met jullie kruiperige, armoedige geest? Ik heb er droefenis over gehad, maar ik heb mij zelf er uitgewerkt en kom nu tot u met vragen en eisen van andere aard. Ik vraag nu, voor ik met jullie in zee ga: ben je zelf ook iets, durf je zelf ook te leven? Ach, er is zoveel begeerlijkheid naar hoogte! Er zijn zoveel krampen der eerzuchtigen! Toon mij, dat gij geen der begeerlijken en eerzuchtigen zijt! Ach, er zijn zoveel grote gedachten, die doen niet meer dan een blaasbalg: zij blazen op en worden leger. Vrij noemt gij u? Uw heersende gedachte wil ik horen en niet dat gij een juk ontlopen zijt. Zijt gij wel diergenen, die hun juk ontlopen mochten? Er zijn er velen, die hun enige verdienste wegwierpen, toen zij hun dienstbaarheid wegwierpen. Vrij? Waarvan? Wat kan dat Zarathustra schelen! Klaar echter moet mij uw oog verkonden: Vrij, waartoe?
Kunt gij uzelf uw kwaad en uw goed geven en uw wil boven u ophangen als een wet? Kunt gij over uzelf rechter zijn en wreker van uw wet?"
Zie, nu ben ik er weer, nu ben ik weer disponibel, maar nu stel ik eisen. Ik zal je meer een voorbeeld geven dan het woord voor jullie voeren. Jullie krijgen geen kans meer mij in het moeras der onderworpenheid te sleuren.

De patroon, de heerser, komt op, en tot deze sprak hij: Ik heb u ook iets te zeggen. Ik ben nog altijd werkman en, zoals ik meen, goed werkman, maar ik ben nieuw geworden. Ik heb ingezien, dat wij met de verdorven geest van uitbuiting en kruiperij naar de kelder gaan. En wil er van nu af aan rekening mee houden, dat ik met die intriges en konkelarij, met de leugen en smijgelarij niks meer te doen wil hebben. Ik ben er zelf, overal waar we elkaar ontmoeten. Wil je daar even rekening mee houden?
De patroon: „Heb je nog meer?"
De arbeider: „Dit zal je voldoende zijn!"
Ziet, nu zijn we gekeerd, nu gaan we weer opwaarts. Nu moet de logge massa zelf maar eens een beetje meewerken. Zo niet? Dan moet ze in het moeras omkomen. We waren zó diep gezonken, dat het niet dieper kon. En nu gaat het weer op. Het is een kwestie van „nemen." Hij die patroon is, neemt van hem die arbeider is. En als de arbeider een suffert is, neemt de patroon steeds meer. En nu maken we ons geestelijk vrij. We zeggen tegen de patroon: reken er op dat ik er zelf ben hoor! Ik laat mij niet alles afnemen. En tegen de massa, die wil flessen op onze energie zeggen we: wil je niet genomen worden, dan moet je zelf ook nemen. En niet meer van ons, maar van je patroon. R. T.

ZONDERLINGE WERKVERSCHAFFING

Een der meest kenmerkende verschijnselen van dit tijdperk is naar onze mening wel de werkverschaffing.
Toen men n.l. jaren geleden met steeds toenemende werkloosheid te kampen kreeg, heeft men aanvankelijk als remedie tegen het geslenter en geslampamper van het „werkvolk", zoals men in die dagen de arbeiders vrij algemeen betitelde, gezocht naar middelen om hen bezig te houden.

Men liet daarbij in het midden of de wijze waarop men hen bezig hield iets opleverde dan wel of het werk dat men hen liet doen, zin had of niet, zodat het toen kon voorkomen, dat men hen vandaag een kuil liet graven om die de volgende dag weer dicht te laten gooien.
Later is men natuurlijk verstandiger geworden en heeft men gezocht naar mogelijkheden om ook deze categorie van arbeiders iets te laten doen, waar men nog wat aan had of aan verdienen kon en zo is de tegenwoordige gang van zaken ontstaan, waarbij arbeiders, die niet direct in het productieproces zijn opgenomen, ingeschakeld worden om hetzij in land-ontginning, hetzij op werken van openbaar nut de nodige méérwaarde te léveren.

In onze beschouwingen over het plan Westhoff hebben wij hierover voldoende cijfermateriaal verschaft, zodat we thans deze bewering wel zonder verdere bewijsvoering mogen doen. Maar het is bij deze dingen niet gebleven. Niet alleen dat de werkverschaffing dienstbaar werd gemaakt om grootgrondbezitters aan betere bezittingen en grote en kleine gemeenten aan parken, openbare gebouwen, bruggen, etc. te helpen die zij anders niet zou-

den kunnen betalen, van lieverlede is men er ook toe overgegaan allerlei noodzakelijk werk, zoals het leggen van riolering, waterleiding etc. in werkverschaffing te doen uitvoeren, omdat dit belangrijk goedkoper is en omdat bovendien de gemeente en het rijk belangrijke bedragen op de steunuitkeringen konden besparen.
Zo is de werkverschaffing oorzaak geweest, dat arbeiders in het vrije bedrijf werkloos bleven en dat het loonpeil op sommige plaatsen belangrijk werd ontdoken.
Het is dan ook bijna onbegrijpelijk, dat vrijwel alle erkende vakverenigingen van groot tot klein deze werkverschaffings-methodes niet alleen hebben *aanvaard, maar* in hun politieke bescherming hebben genomen.
We horen althans zowel van roomse, christelijke als moderne zijde steeds niets dan lof over de werkverschaffingsplannen van de regering en indien men dan nog eens een enkele maal critiek meent te moeten uitoefenen, dan geldt deze critiek bijna nooit de objecten of het karakter van de werkverschaffing, maar veeleer het tempo of de categorie van tewerkgestelden.
Men beschouwt vrijwel algemeen deze werkverschaffingen als ies, wat men „voor de arbeiders doen kan." met andere woorden als iets waarvan de arbeiders profiteren en waarvoor ze dankbaar behoorden te zijn.
Wij zijn zo vrij te beweren, dat van de 100 arbeiders die van deze zegeningen hebben mogen profiteren, er toch minstens 90 zijn, die, indien ze er enigszins buiten konden, voor herhaling zouden bedanken en het zou voor de verschillende bestuurders, gemeenteraadsleden en parlementsleden, die thans warme voorstanders zijn, een bittere ontgoocheling zijn, indien ze eens voor één of twee weken werden uitgezonden.
Als zij de practijk van hetgeen ze zo warm aanbevelen eens zouden hebben ondervonden, zouden ze naar onze mening wel anders over deze dingen gaan denken. Tot dusver bestaat hiervoor echter nog niet de minste vrees, zodat het niet vreemd is, dat er nog gekkere dingen met deze werkverschaffingen plaats vinden.
Het idee, dat de werkverschaffing gezocht werd om werklozen iets te doen te geven is nu zozeer op de achtergrond geraakt, dat nu kort geleden het zonderlinge feit zich heeft voorgedaan, dat men van enige objecten werkverschaffing heeft gemaakt, omdat men er anders geen arbeiders voor kon vinden.
Het begrip werkverschaffing is voor deze werken dus wel letterlijk in zijn tegendeel komen te verkeren.
Inplaats dat men werk zocht om aanwezige werkloze arbeiders aan werk te helpen maakt men van het bestaande werk nu werkverschaffing, om het werk aan arbeiders te helpen.
In Amersfoort en Woudenberg, (Grebbe-linie!) en aan de nieuwe dijk langs het Merwedekanaal van Vreeswijk naar Amsterdam, worden n.l. sedert Pasen talrijke Amsterdammers te werk gesteld op verzoek van de tegenwoordige oppermacht „Defensie", omdat dit werk zo spoedig mogelijk gereed moet komen en men het op normale wijze, dus met de normaal beschikbare arbeidskrachten, niet bezetten kan.
Een zotte vertoning, niet waar? Maar het zotste komt nog.
Het is n.l. een feit, dat de erkende vakcentrales hun toestemming hebben gegeven om deze werken in werkverschaffing te doen uitvoeren, ondanks dat zij gezamenlijk met Defensie een overeenkomst hebben gesloten, waarbij voor soortgelijk werk een contractloon van 60 tot 65 cent per uur werd vastgesteld. Kan het nog gekker? Er was eerst grote werkloosheid. Om die te bestrijden brengt men werkverschaffing. Door de oorlogsomstandigheden komt er tamelijk veel werk los, zodat het mogelijk wordt de loonposities hier en daar te verbeteren. Daardoor gaan vele arbeiders weer in het normale werk aan de gang, ten gevolge waarvan men andere grote werken niet meer bezetten kan.
En onder het motto, dat 's lands defensie het vereist, maakt men er dan ook maar werkverschaffing van, met het gevolg dat werk, waarvoor contractueel 60 cent per uur zou moeten worden betaald, klaar gemaakt wordt op een basis uurloon van circa 45 cent.
Hoe dit optreden van deze vakcentrales te rijmen is met het behartigen van de belangen van de arbeidende klasse is o.i. een raadsel. Naar onze mening worden thans de werklozen van Amsterdam op de meest schandalige wijze uitgebuit, om verschansingen op te werpen waarachter de brandkasten van hun uitbuiters straks in veiligheid zullen zijn.
Een positie die wonderlijk overeenkomt met die van de slaven in het oude Egypte, die in de dagen van de Pharao bij duizendtallen moesten zwoegen om de grafkelders voor de lichamen en sieraden van hun meesters te bouwen. Het enige verschil dat in deze nog bestaat, is misschien het feit, dat de vesting Holland, die op deze manier door de dwang-arbeiders van 1940 tot stand komt, straks waarschijnlijk niet de lijken van de meesters, maar wel die van de slaven zal bevatten, omdat de meesters de kunst wel verstaan om zich tijdig per boot of vliegtuig in veiligheid te brengen.
Voor het overige gaat de vergelijking maar al te goed op. Practisch gesproken kunnen de op deze werken tewerkgestelde arbeiders niets anders meer doen dan werken, eten en slapen en komen daarbij dan nog aan slechts geringe uurinkomsten. Hun dagverdeling ziet er ongeveer zo uit.
Om circa 4 uur moeten ze het bed uit, willen ze om ongeveer kwart voor 6 op het Centraal Station kunnen zijn, vanwaar ze om 6 uur moeten vertrekken. Na een half uur tot drie kwartier sporens komen ze dan aan het station van bestemming, vanwaar ze, al naar gelang de ligging van het werk een half uur tot een uur moeten lopen of fietsen. Na een volle werkdag kan om circa half zes de terugreis worden aangevangen, zodat men tegen zes uur, half zeven, weer aan het Centraal Station is. Wie dan, zoals de tewerkgestelden voor Amersfoort en Woudenberg, zijn fiets in Amersfoort heeft staan, kan evenals 's morgens nogeens naar huis wandelen, want als regel kan er heus geen trammetje op overschieten.
Lopen van huis naar station of omgekeerd, komt voor de meeste arbeiders in Amsterdam neer op een wandeling van twintig minuten tot een uur, zodat aangenomen mag worden, dat voor zeven uur geen der tewerkgestelden weer in huis is. Wie dan 's morgens weer voor dag en dauw uit bed moet, zal, na gegeten te hebben wel geen ander verlangen hebben, dan maar zo gauw mogelijk te kooi te gaan, zodat gezegd kan worden, dat deze mensen tijdens hun werkweken voor alle andere dingen worden uitgeschakeld.
Is het dus te veel gezegd als we spreken van slaven? Ook de overige behandeling, die deze arbeiders zich moeten laten welgevallen, bewijst wel, dat men ze niet als veel meer beschouwt. Terwijl wij bezig waren dit artikel te schrijven, kwam ons een van hen vertellen, hoe het er toe gaat.
Veel van 's mans relaas ging over de bekende kwesties met de werkleiding, zoekerijtjes van de bazen, opjagen van de verschillende ploegen tegen elkander, etc., kortom de gewone misère aan werkverschaffing verbonden.
Van meer belang is echter, dat b.v. op het werk onder Vreeland, behoudens een paar primitieve schuilhokken, niets aanwezig is. Er zijn geen behoorlijke schaftketen, geen W.C.'s, geen drinkwater, geen verbandtrommel, laat staan een draagbaar of iets van dien aard.
De hoge heren van defensie schijnen zich dus blijkbaar op het standpunt te stellen, dat het er voor deze proleten niet zo nauw op aan komt. Dat die wel langs de weg in het gras hun behoefte kunnen doen, en dat ze dan later, als ze in datzelfde gras hun brood moeten zitten opeten, maar moeten uitkijken dat ze niet in de esse-t gaan zitten.
Ze vinden het blijkbaar niet zo erg, dat, als zich een ongeluk voordoet, zo'n kerel maar moet blijven liggen zoals hij ligt, zonder dat er iets aan gedaan kan worden. Meen niet dat we overdrijven. Het is reeds voorgekomen, dat een man met gebroken arm en lichte hersenschudding zonder hulp moest blijven liggen tot circa 3 uur later een dokter kwam opdagen.
Wij vragen u nogmaals, is het te veel gezegd, als we spreken van slaven en slavernij?
Maar als dat niet te veel gezegd is, dan behoort ook hieraan een einde te worden gemaakt. Dat kan! Dat kan zelfs heel best! Maar niet, zolang de arbeiders zich nog laten verdelen en tegen elkander uitspelen. Niet, zolang zij zich nog laten bedriegen en beliegen door de bestuurders van roomse, christelijke en moderne vakbonden, die zeggen zo veel voor de arbeiders te doen, maar in werkelijkheid niets anders doen dan tégen hen handelen, en aan wier welwillende medewerking de amsterdamse arbeiders het in het bijzonder nu weer eens te danken hebben, dat zij in deze werkverschaffingshei terecht zijn gekomen.
Wij constateren: meer dan dertien uur van huis en ten hoogste acht en een half uur betaald! Op het werk een behandeling, die op geen waakhond mag worden toegepast. Hiertegen in verzet komen is meer dan noodzakelijk!
Maar laat dan niet de moedige enkelingen de spits afbijten. Laten dan alle arbeiders één en dezelfde lijn trekken. Een actie, waarin allen schouder aan schouder staan, heeft altijd kans van slagen. Hoeveel te meer nu, nu de bezittende klasse inderdaad om deze werkverschaffings-arbeiders verlegen is. Men zegt, dat de aard van het werk dringt! Welnu, laat men dan ook hiervan gebruik maken om ten minste behoorlijke lonen en arbeidsvoorwaarden te bereiken. Een actie hiervoor zal de klasse-solidariteit sterken om de strijd op hoger plan te brengen.

L. M.

BLIJF TROUW AAN HET BEGINSEL

In de Zaanstreek zijn enige personen gearresteerd wegens het verspreiden van pamfletten tegen de luchtbescherming. Volgens een mededeling van de redacteur van dit blad worden militairen hierin niet aangespoord tot ongehoorzaamheid en is het kennelijk de bedoeling om een ieder, die zich verzet tegen het steeds verder om zich heen grijpende militarisme, reeds bij voorbaat murw te maken.
Dit scherpe optreden tegen mensen, die slechts omdat zij oorlog en oorlogsvoorbereiding haten en omdat zij het zinloze ervan inzien, zich verzetten tegen het al bruter en brutaler wordende militarisme, toont ook aan hoe benauwd de heren machthebbers zijn voor anti-militaristische propaganda. Door het uitdelen van zware straffen en door elke poging tot verzet in de kiem te smoren, trachten zij er angstvallig tegen te waken, dat deze propaganda ingang zal vinden bij de massa.
Aan dienstweigeraars worden straffen van twee en een half jaar opgelegd en de soldaat W. P. de V. wordt tot drie jaar gevangenisstraf veroordeeld en uit de dienst ontslagen wegens het verspreiden van geschriften met „gezagsondermijnende en opruiende inhoud".
Overtredingenbijverduisteringsoefeningenworden eveneens zwaar beboet. Hierbij zijn talrijke gevallen, waarbij van principiële bezwaren tegen het houden van deze oefeningen geen sprake is, maar de overtreding slechts een gevolg is van nonchalance. Dit gebeurt niet alleen, omdat men bang is, dat in oorlogstijd een glimpje licht een vijandelijk vlieger zal helpen zich te oriënteren — volgens deskundigen zijn de meeste hollandse steden door de aanwezigheid van het vele water toch niet te verduisteren —, maar in de eerste plaats, omdat het huidige militarisme onverbiddelijke gehoorzaamheid van alle staatsburgers eist en inschakeling van alle onderdanen in het militaire apparaat noodzakelijk is.
Tegenstand kan hierbij niet worden geduld en we kunnen ervan verzekerd zijn, dat we straffer maatregelen tegen ieder, die van zijn afkeer van het militarisme blijk durft geven, zullen volgen.
Heel veel moed moeten degenen bezitten, die ondanks dit alles voort durven gaan met het voeren van anti-militaristische propaganda, en die hetzij als man of als vrouw „neen" zullen zeggen tegen het militarisme, wanneer dit hen opeist.
Niet deze straffen zijn het, die ons het ergste doen vrezen voor de toekomst, zij bewijzen slechts dat ongehoorzaamheid aan het militarisme de genadeslag voor deze kapitalistische maatschappij betekent, maar wat ons wel bezorgd maakt is het feit, dat het inschakelen van een gehele bevolking in het militaire apparaat zo zonder noemenswaardig protest kan plaats vinden. Er wordt een verduisteringsoefening gehouden en bijna iedereen werkt mee door zijn venster stikdonker te houden en het aantal dergenen, die het aanpassen aan de militaire dictatuur erin beseffen, is uiterst klein.
De grote massa der mensen leest over de korte berichten, die wij zo nu en dan in de kranten aantreffen, dat een dienstweigeraar tot twee en een half jaar is veroordeeld, heen. In het gunstigste geval wordt gezegd: „Ja, die kerel heeft moed, maar wat bereikt hij ermee, zolang het niet massaal gaat?" Neen, brave burger, die dit argument te berde brengt, ermee bereiken dat het militarisme in duigen valt, doet hij niet, dat weet iedere dienstweigeraar. Wat hij er wel mee bereikt is, dat hij „mens" blijft, in de volle zin van het woord. Hij mag dan al, omdat hij voor het militarisme gevaarlijk is, van zijn vrijheid worden beroofd en als een misdadiger worden behandeld, als mens blijft hij zuiver, hij behoeft er zich geen verwijt van te maken, dat het militarisme al verder en verder doorvreet en alle levensgeluk verwoest en hij is torenhoog verheven boven degene, die hem terwille van de mammon veroordeelt. En wat voor de buitenwereld van zo grote waarde is, is dat hij „néén" heeft durven zeggen tegen het monster militarisme, daarmee aantonend, dat er gelukkig in deze wereld nog andere waarden zijn dan die van het brute geweld.
Helaas moeten wij constateren, dat de grote meerderheid der mensen deze waarden blijkbaar niet kent. Protesten moesten regenen bij iedere poging tot vrijheidsberoving van een strijder voor wat meer menselijkheid en recht. Overal in den lande moest actie worden gevoerd en de vergaderzalen moesten te klein zijn.
Maar ja, als deze geestesgesteldheid aanwezig was, wij zouden heel wat verder zijn en het fascisme zou in deze lage landen geen wortel kunnen schieten.
Hiermede kunnen wij ons alvast vertrouwd maken, dat ieder die de moed zal hebben trouw te blijven aan zijn anti-militaristische overtuiging, het zwaar te verantwoorden zal krijgen en eenzaam zal zijn.
Dat het aantal dier onverzettelijken mee zal vallen en groter zal worden naarmate de tijd dringt, hopen wij van harte.

EEN VROUW

INGEZONDEN

DE LEZING VAN WILLEM VAN IEPENDAAL

Door de ontwikkelingscommissie van het SAS. Amsterdam is op 18 April 1940 een ontwikkelingsvergadering gehouden met als spreker Willem van Iependaal.

Deze had als onderwerp gekozen: Krieg voeren en voer kriegen.

Op zijn bekende wijze lichtte Van Iependaal zijn standpunt toe. Hoofdzakelijk gaf hij zijn visie op het hedendaagse gebeuren, n.l. de bezetting van Denemarken en Noorwegen door de duitse troepen. Hierin kwam tot uiting zijn standpunt ten opzichte van het huidige duitse volk. Dit wekte een interruptie op. Hij meende zelfs, dat het gehele duitse volk verslagen moest worden. Na afloop werd de vraag gesteld aan Van Iependaal, hoe hij zich de vrede, welke toch eens komen moest, indacht. Er werd gezegd, dat deze vrede wat anders moest zijn dan de gewone imperialistische vrede. Hierin had Van Iependaal geen vertrouwen, want in de arbeiders leefde nog niets.
Weer kwam de alles overheersende gedachte van hem naar voren, dat Duitsland verslagen moest worden, wat weer uit de vergadering bestreden werd, in deze zin, dat het geen nut heeft of de engelse kapitalisten deze oorlog winnen.
Voor Van Iependaal maakte het wel verschil uit, wie de oorlog won; zelfs zoveel, dat wanneer duitse troepen ons land zouden binnen vallen, hij, en hierbij sloeg hij zich op de borst, zich vrijwillig zou aanmelden om mede te vechten tegen de Duitsers.
Dit lokte ondergetekende tot de uitroep: „dan zijt gij geen socialist, Van Iependaal, want indien gij dit waart, zoudt gij niet in deze kapitalistische oorlog meedoen, doch de arbeiders opwekken tot strijd tegen dit kapitalisme, hiervoor moet gij, indien nodig, uw leven geven, niet voor deze kapitalistische oorlog!"
Het bleek, dat Van Iependaal over een dergelijk standpunt verbaasd was, hij had niet gedacht dit nog te horen.
Dit zou niet helpen, dit standpunt was te star, het oude standpunt van Domela Nieuwenhuis.
Nu geven wij niet veel om de mening van Van Iependaal, doch het verbaasde mij, en ik vermoed ook meerdere kameraden, dat de voorzitter van deze vergadering ook dit standpunt innam, n.l. eventueel te gaan vechten tegen de Duitsers. Ook uit de vergadering kwam instemming met dit standpunt. Hierop wens ik de aandacht te vestigen.
Het wordt hoog tijd, dat hieraan aandacht wordt gewijd. Het komt mij voor, dat deze gedachtegang uit de hoofden van de arbeiders gehaald moet worden. Jammer vind ik het, dat dergelijke gedachten zich meester maken van onze kameraden, van kameraden welke niet zo maar aangewaaid zijn, doch waaronder er zelfs zijn, die een vooraanstaande functie in het NSV. bekleden.
De voorzitter van deze vergadering is op het laatste congres als bestuurder van het NSV. gekozen.
Na ernstige overweging lijkt het mij gewenst, hierop de volle aandacht te vestigen. Niet zeggen: Och, wat komt het er op aan, als de tijd daar is, zullen wij wel verder zien. Neen, nu reeds deze zaak bekijken, want het is nog maar een kleine stap, welke dezulken hebben te doen, of zij staan op het standpunt, dat eertijds Chr. Cornelissen innam: mede te vechten aan de zijde der geallieerden, tegen Duitsland.
Hiertegen moet worden gewaakt, wij moeten ons niet bezoedelen aan klasseverraad.
Nooit, maar dan ook nooit meedoen aan een imperialistische oorlog.
Dit moet ons standpunt zijn en blijven.

N. M.

Amsterdam, 19 April 1940.

STAAT VAN BELEG

J) Voor geheel Nederland is de staat van beleg afgekondigd. Het gezag berust dus bij de militaire autoriteiten en in feite leven wij onder een gematigde militaire dictatuur.
Aanleiding tot deze maatregel was het door nationaalsocialisten in Noorwegen gepleegde landverraad ten dienste van Hiüer. Doel is het verijdelen van dergelijke handeling door de NSB. Middel: de uitschakeling der democratie, invoering van een militair bewind. Of het middel doeltreffend is, staat te bezien: in Noorwegen huisde het verraad óók, ja vooral in de legerleiding.
Het schijnt paradoxaal, dat men om een beweging te bestrijden die de democratie wil vernietigen, zelf de democratie opheft. Het is minder paradoxaal dan het schijnt: het gaat hier namelijk niet om een strijd tussen levensbeschouwingen, maar om een strijd tussen kapitalistengroepen: de geïnteresseerden bij het duitse, en de geïnteresseerden bij het engels-franse imperialisme. Van beide zijden wordt de strijd met militaristische, d.i. anti-democratische middelen gevoerd. Beide groepen plaatsen de arbeidersbeweging — die haar beider vijand is — voor de keuze zich te onderwerpen of te worden onderdrukt. Voor dit doel zal door de militaire reactie in Nederland gretig gebruik worden gemaakt van de staat van beleg tegen het „fascistische" gevaar.
Nochtans zou er slechts één middel zijn om dit gevaar werkelijk te vernietigen: de macht te brengen aan de raden van arbeiders, boeren en soldaten, die het kapitalisme onttronen en alle kapitalistische machten onteigenen. Met de kapitalisten zouden ook de geldschieters van de NSB. onteigend zijn, en in een maatschappij waarin mét de bodem en de bedrijven de economische macht in handen is van de werkende massa's, zou iedere agitatie der fascisten automatisch zijn lamgelegd.
Helaas is de arbeidersklasse in Nederland, evenmin als elders, eraan toe de macht over te nemen. Het streven naar de „macht" langs parlementaire weg heeft de arbeidersbeweging tot een machteloze speelbal van imperialistische staten gemaakt. Zij staat óf achter de ene óf achter de andere imperialistische machtsgroep: de SDAP. achter de engels-franse, de CPN. achter het russische imperialisme, dat met het duitse samenwerkt. De strijd tussen sociaaldemocraten en communisten-fascisten is de strijd tussen Chamberlain en Hitler-Stalin. Toen Chamberlain een eenheidsfront met Stalin scheen te zullen sluiten, ontstond in de arbeidersbeweging het anti-fascistische volksfront. Toen btalin het eenheidsfront sloot met Hitler, hielden de sociaaldemocraten zich aan Chamberlain, de communisten aan Stalin-Hitler. Ingeschakeld in de strijd der imperialisten, zijn zij machteloos in de strijd tegen het imperialisme. Dit is het wanhopige der huidige situatie: de arbeidersbeweging is doodgelopen tegen de voldongen feiten, die het resultaat zijn van haar staatsgeloof en partijpolitiek. Daardoor zitten wij in een chaos, waaruit het moeilijk is een uitweg aan te wijzen. Stromen mensenbloed zullen opnieuw worden vergoten vóór een nieuwe, jonge beweging de ban zal breken.

KRONIEK

STAAT VAN BELEG

Per radio is op 19 April 1940 door minister-president De Geer voor Nederland de staat van beleg afgekondigd, ingaande dezelfde dag.
Over de politieke oorzaken van deze maatregel vindt men elders in dit nummer een beschouwing, over de betekenis in de practijk zijn wij door de dagbladen voldoende ingelicht. Alle burgerlijke gezagsinstanties staan onder militair toezicht. De grondwettelijk vastgelegde rechten van de burger zijn opgeheven. Briefgeheim bestaat niet meer, zo spoedig de militaire overheid zulks gewenst acht. Vergaderingen, zelfs huishoudelijke, zelfs bij particulieren, behoeven goedkeuring van het militaire gezag. Openbare vertoningen, als bioscoop, toneel enz. en openbare consumptiegelegenheden kunnen, evenals fabrieken en bedrijven, door het militaire gezag verboden of gesloten worden. Alléén kerkelijke bijeenkomsten vallen hierbuiten. En hoever strekt de censuurbevoegdheid op geschreven of gedruktemeningsuiting?
Het Volk is nog koningsgezinder dan de koning. Direct na het verslag van de ministeriële radiorede, drukt het een instemmend artikel af, waarin het kabinet om deze maatregel gehuldigd wordt. „Wat het zwaarst is, moet het zwaarst wegen", en wèl zijn ons onze democratische vrijheden dierbaar, maar de „zelfstandigheid" van het nederlandse volk is toch het allerhoogste goed. Hiervoor brengen we blijmoedig ieder offer. En op 23 April hebben de sociaal-democratische leiders zich in klasseverraad op één lijn met de grote voorgangers Ebert en Noske gesteld. Zij vragen om militair vertoon in de hoofdstad. Het volk zou zich bij de zichtbare aanwezigheid van een belangrijke troepenmacht veiliger en rustiger voelen. Het zou zich beschermd weten tegen de Quislings en Kuusinens en de gelegenheids-misdadigers.
Er wordt zó veelvuldig en zó nadrukkelijk van alle zijden op gewezen, dat het alleen maar geldt bescherming tegen fascistische putsch-aspiraties, dat zelfs de meest naïeve burger een gevoel van wantrouwen en ongeloof moet krijgen.

STAKING IN DE VENEN

In de drentse Venen is een staking uitgebroken, die, naar Het Volk meldt, reeds meer dan 1000 man omvat. Het schijnt, dat het de veenarbeiders, die toch wel weten wat armoede is, thans te bar is geworden. De gezamenlijke bonden van land- en veenarbeiders vragen loonsverhogingen van 20 tot 30 procent.
Het Volk roemt de rust, die heerst in de veenstreken. Op een moderne bondsvergadering, midden in het stakingsgebied, werd kalmpjes over congreszaken gesproken, van de staking viel niets op te merken.
Het posten moet met zeer kleine groepjes gebeuren. De onwillige ondernemers krijgen een standje, dat zij op dit ongewenste ogenblik de zo hoognodige eenheid van het nederlandse volk verbreken.....!
Wij zijn zéér benieuwd naar de resultaten.

GEVONDEN

op ons congres in De Leeuw: een paar handschoenen. Terug te bekomen bij kam. Otto Vonk, Joos de Moorstraat 17[1] Amsterdam.

CORRESPONDENTIE

Wegens overvloed van kopij 'moest 'het vervolg van het Congresverslag, benevens enkele inzendingen tot het volgende nummer uitgesteld worden. — Red.

WEEKBLAD VAN HET NEDERLANDS SYNDICALISTISCH VAKVERBOND
AANGESLOTEN BIJ DE INTERNATIONALE ARBEIDERS-ASSOCIATIE

DE SYNDICALIST

Redactie: Piet Wiegman, Nickeriestraat 29, Amsterdam West.

Administratie: M. Vleggaar, Houtrijkstraat 170I, Amsterdam C., Postrekening 119609.

Secretaris Geschillencommissie: J. Cassa, Kortenaerstraat 13, Haarlem.

Advertentieprijs: 20 cent per regel; voor aangesloten of sympathiserende organisaties 7½ cent.

Abonnementsprijs: franco p.p. en bij vooruitbetaling *f* 0.75 per kwartaal.

Colportageprijs: 5 cent.

ADRESSEN NSV.

Secretarissen: Piet Wiegman en D. C. de Jong.

Kantoor en adres Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., Tel. 50524.

Penningmeester: Otto Vonk, Joos de Moorstraat 17I, Amsterdam West; Postrekening 119574.

Brochuredepôthouder: J. Donker, Lindelaan 45, Wormerveer; Postrekening 363772.

Landelijke Jeugdraad: Secretariaat: Plantage Middenlaan 38, Amsterdam C., J. Verel, Buitenhofstraat 38c, Rotterdam W., penningm., Postrekening 324180.

NSV. OFFICIEEL

BESTUURSVERGADERING 20 APRIL 1940.
Afwezig Diederik (m.k.), Wolthuis en Donker.
Door voorzitter Lambo wordt het nieuwe NSV.-bestuur geïnstalleerd en de leiding terstond overgedragen aan de nieuv/e voorzitter, kameraad J. Nieuwenhuyse.

FUNCTIEVERDELING
Kam. D. C. de Jong wordt als 2e secretaris aangewezen. Met de verdeling van de andere functies zal worden gewacht tot het bestuur, na gehouden schriftelijke stemming, voltallig is.

VERKIEZING
Van kam. B. Schuur is bericht ontvangen, dat hij zich als candidaat terugtrekt. Ter bezetting van de vacature Diederik zullen stembiljetten aan de leden worden verstrekt, teneinde hun stem uit te brengen op één der candidaten M. Boellaard of A. Schweitzer.

REFERENDUM
Hierop zullen de door het congres met algemene stemmen aangenomen voorstellen nos. 3, 4, 5 (met amendement) en 9 (rondvraag) van de beschrijvingsbrief, benevens de resolutie n.a.v. de discussies over de CAO. worden opgenomen. Met de uitzending der referendumbiljetten zal worden gewacht tot na verschijning van het gehele congresverslag in De Syndicalist.

70e VERJAARDAG B. REYNDORP
Besloten wordt kam. Reyndorp ter gelegenheid van zijn 70e verjaardag op 28 April a.s. namens het NSV. mondeling te doen gelukwensen en een blijk van waardering te doen uitreiken.

ALGEMENE VERGADERING FIS. OP 28 APRIL a.s.
Als afgevaardigden worden aangewezen Nieuwenhuyse, Vleggaar en Wiegman.

PAS. GRONINGEN
Aan de instanties, betrokken bij de kwestie Groningen zal verzocht worden, opnieuw in overleg te treden en naar een oplossing te zoeken.

BESTUURSVERGADERINGEN
Voorlopig worden de algemene bestuursvergaderingen gehouden op iedere derde Zaterdag van de maand, aanvang 5 uur, terwijl de D.B.-vergaderingen zoveel mogelijk elke Zaterdag, aanvang 2.30 uur, zullen worden gehouden.

SECRETARIAAT
Verschillende zaken in verband met de verandering van secretarissen worden geregeld. Het adres blijft:

P. WIEGMAN, SECR. NSV., PLANTAGE MIDDENLAAN 38, AMSTERDAM C., alwaar ook het kantoor gevestigd blijft.

LANDDAG 1941
Hoewel het congres-besluit hierover nog niet door het referendum is bekrachtigd, zal aan de Landdag-commissie worden verzocht, de mogelijkheid tot organiseren van een landdag reeds in overweging te nemen.

Minder urgente punten, waarvoor de tijd ontbreekt, zullen zo spoedig mogelijk in behandeling worden genomen en worden het D.B. ter studie overgedragen.

Verschillende inlichtingen worden aan de nieuwe bestuurders verstrekt. Van de ingekomen en verzonden stukken wordt melding gemaakt. Met een hartelijk dankwoord aan de aftredende en een opwekking aan de blijvende en de nieuwe bestuursleden sluit de voorzitter de vergadering.

Volgende vergadering: Zaterdag 18 Mei. SECR.

EEN AFSCHEID

Op Zaterdag 20 April j.l. vergaderde het NSV.-bestuur met de nieuwe functionnarissen voor het overdragen der werkzaamheden.
Mij werd verzocht, als zijnde de bestuurder, die een aantal jaren met de vertrekkenden heeft samengewerkt, een woord van waardering en dank aan de aftredenden te wijden, voor de vele werkzaamheden welke door hen verricht zijn in dienst van het NSV. en ten dienste van ons beginsel in het algemeen.
Want dat er veel verricht is, weet een ieder, die de dingen niet oppervlakkig beziet, maar tot de kern doordringt. Men behoeft trouwens de jaarverslagen der afgelopen jaren maar open te slaan, om tot deze conclusie te komen.
Wat daartoe veel heeft bijgedragen, is wel de prettige en kameraadschappelijke sfeer, waarin werd gewerkt en waarin waardering mogelijk was voor een ieders werk, onverschillig welke plaats of men innam. Samengewerkt: het woord drukt het ten volle uit, hoe de verhouding onderling was. Men zou kunnen zeggen: men was op elkander afgestemd. Verschillen van mening, natuurlijk, die waren er; verschillen van inzicht in organisatorische vraagstukken, verschillen van inzicht over de tactiek, die gevolgd moest worden, kwamen dikwijls aan de orde.
Maar ernstig en kameraadschappelijk werd ieders mening onder de loupe genomen en besproken, totdat er eenstemmigheid in het in te nemen standpunt was bereikt, en eenmaal een besluit genomen, werd het door allen gedragen en uitgevoerd.
Zo was de geest, welke de besprekingen beheerste en wij wensen, dat de nieuwe bestuurders op deze weg voort blijven gaan, ten goede van onze organisaties.
En al hebben de aftredenden de functies overgedragen, en al nemen zij niet meer aan de dagelijkse werkzaamheden deel, zij blijven steunpunten in de beweging, op wie te allen tijde een beroep gedaan kan worden. Daarom is het wel een weggaan, maar geen afscheid. **OTTO VONK.**

BOUWVAKKEN

AMSTERDAM

Controle. De boeken en bescheiden van de penningmeester van SBO., kam. J. den Rooijen zijn gecontroleerd en in orde bevonden. De contrôlecommissie: **J. C. Launspach, H. H. Coerse.**

JEUGDBEWEGING

AMSTERDAM

Zoals in de vorige Syndicalist van 20 April werd aangekondigd, kunnen wij mededelen dat het programma van het 1-Mei-kinderfeest thans geheel compleet is. Ten eerste treedt op een marionettentheater, dat wordt afgewisseld door een accordeon, saxofoon en slagwerk, dus het kan prettig worden. Ten slotte ter afwisseling de versnaperingen, welke getracteerd zullen worden. De kaarten zijn aan de bekende adressen en aan de zaal verkrijgbaar.
Waar het feest gehouden wordt is u toch bekend? Gebouw **De Leeuw, Valkenburgerstraat 149,** des middags van 2 tot 5 uur. Komt kameraden, laat deze middag een feestmiddag voor de kinderen worden waaraan zij nog lang zullen denken. Aan ons de taak. **Corr.**

HAARLEM

1-Mei-kinderfeest. SAS. Haarlem organiseert in samenwerking met „Zang Veredelt" een 1-Mei-kinderfeest in het PAS.-gebouw aan de Bakenessergracht, van l tot 5 uur. De kinderen worden beziggehouden door een goochelaar, afgewisseld met spelletjes enz. Ook versnaperingen ontbreken niet. Kinderen van leden vrije toegang.
Kameraden, laat uw kinderen van een prettige middag genieten. **Het 1-Mei-comité.**

METAAL-NIJVERHEID

LANDELIJKE FEDERATIE

De bloedige internationale is weer op dreef. Geld stinkt niet, is haar parool. Terwijl de duitse proleten hun metalen gebruiksvoorwerpen als verjaardagsgeschenk aan de Führer aanbieden om toch vooral maar voldoende kogels en kanonnen te krijgen om het perfide albion te lijf te kunnen gaan, leveren duitse firma's op hetzelfde moment met een gerust geweten machines voor de vijand. In Amsterdam worden n.l. op het ogenblik een aantal kustvaarders gebouwd voor Engeland. De machines hiervoor worden geleverd door de firma Verschuren, die op haar beurt de hiervoor benodigde onderdelen, zoals krukassen e.d., uit Duitsland betrekt!
Zo wordt de „vijand" bediend. Met deze schepen kunnen straks de troepen, levensmiddelen of munitie worden vervoerd, die tegen de duitse soldaten in Moorwegen worden gebruikt!
Het engelse proletendom daarentegen wordt opgewekt alles wat „Made in Germany" is te boycotten, maar de heren reders schijnen zich daaraan niet te storen.
Zo is het kapitalisme internationaal verstrengeld en vormt daardoor een gigantische macht, die de arbeiders eronder houdt en ze naar willekeur uitbuit.
Hiertegen kan maar op één manier met succes worden opgetreden en dat is vanuit het standpunt van de klassestrijd. Maar dan ook klasse-strijd. In dagen als deze, nu steeds weer opnieuw blijkt, dat de machthebbers zich door het maken van afspraken, — trust en kartelvorming — in het bezit stellen van enorme winsten, zijn ze ook bereid hiervan een klein deeltje af te staan.
Desnoods op eerste sommatie, bij onderhandelingen. Maar wil men werkelijke voordelen bereiken, dingen die iets betekenen, dan zal zonder twijfel hiervoor moeten worden gestreden.
Willen wij dus in de komende tijden iets bereiken, dan zullen wij in de eerste plaats de strijdbereidheid moeten vergroten.
Werkt daartoe met ons blad! Week in week uit brengt het veel belangrijks en veel gezonde argumentatie. Zorgt er voor, dat deze op ruime schaal worden bekend gemaakt.
Geeft proefadressen op en wij zorgen er voor, dat het blad vier weken wordt gezonden. Indien ge zelf daarna op huisbezoek gaat, zal het u niet moeilijk vallen een nieuw lid of abonné te werven.

Op Zaterdag 27 April plakken wij het zegel op het 17e vakje. Betaal steeds op tijd het juiste bedrag.

TRANSPORTBEDRIJF

ROTTERDAM

Wachtgeldregelingen havenarbeiders.

B. en W. stellen de gemeenteraad voor, dat de wachtgeldregelingen voor personeel van bedrijven, aangesloten bij de Scheepvaartvereniging Zuid in gewijzigde vorm zullen gelden tot 29 Juni. Zij wijzen er op, dat de minister er goedkeuring aan heeft gehecht, dat de regelingen ook zouden worden toegepast op het vaste personeel van N.V. Corns. Swarttouw's Stuwadoors Maatschappij; N.V. Corns. Swarttouw's Controle Maatschappij; Damco Scheepvaart Maatschappij N.V.; N.V. Automatische graan-overlading Maatschappij; firma Wed. A. de Beukelaar; A. A. Hoogerwerf N.V.; N.V. Verenigde Kolen Maatschappijen; Scheepvaart- en Steenkolen Maatschappij N.V. en op garantie-arbeiders van: de Steenkolen Handelsvereniging (en voor de vaste trémmers-bootslieden van deze onderneming) en de Scheepvaart- en Steenkolen Maatschappij.
Naar mededeling van de directeur van de gemeentelijke dienst voor maatschappelijk hulpbetoon zal de uitgaaf voor de gemeente over 1939 ten hoogste *f* 27.440 bedragen, terwijl deze voor 1940 moeilijk is te ramen. In venband hiermede zijn B. en W., evenals genoemde directeur en de commissie voor de financiën, van 'mening, dat voor deze nog niet vaststaande bedragen de credietregeling voor 1939 tegelijk zal kunnen plaats hebben met de gebruikelijke formele wijzigingen voor het afsluiten van het betreffende dienstjaar. Met de uitgaven voor 1940 zal t.z.t. bij een eventueel samen te stellen nota van wijzigingen rekening kunnen worden gehouden.
De 'minister van sociale zaken heeft 19 Maart l.l. medegedeeld dat de Scheepvaart Vereniging Zuid goedkeuring heeft gevraagd op verlenging van de wachtgeldregelingen voor vaste en/of garantie-arbeiders, in dier voege, dat de regelingen op enkele punten zullen worden gewijzigd en de verlenging zal gelden tot 29 Juni 1940. De minister verzocht hieromtrent de mening van het college.
Overeenkomstig een door de directeur van de dienst voor M.H. uitgebracht rapport, waarin een overzicht van een 4-tal beoogde wijzigingen is gegeven, hebben B. en W. de minister geantwoord, dat hunnerzijds tegen de gevraagde verlenging geen bezwaar bestaat.
Bij beschikkingen d.d. 5 April heeft de minister goedkeuring gehecht aan de daarbij gevoegde gewijzigde wachtgeldregelingen en in de kosten opnieuw een subsidie verleend voor het tijdvak van 31 Maart tot en met 29 Juni 1940.

Uit deze mededeling blijkt, dat de wachtgeldregeling met enige firma's uitgebreid is, zodat meerdere havenarbeiders onder deze bepalingen zullen vallen. Hoe groot dit aantal precies is, is ons niet bekend, doch dat het slechts een klein gedeelte omvat staat wel vast. Of een der vier ingevoegde wijzigingen ook verhoging van het garantieloon betreft, weten wij niet, doch dit zal wel niet het geval zijn. Alle verbeteringen, of wat daarvoor moet doorgaan, moeten op een koopje geschieden en mogen de winst van de ondernemers niet in gevaar brengen.
Dat dit niet gebeurt, daarvoor zullen de instanties die zich het lot van de arbeiders ter harte zeggen te nemen, zeker zorg dragen. Al wat de arbeider als gunst gegeven wordt door een parlement of college, kan hem even snel weer afgenomen worden. Om deze reden zal het voor de havenarbeiders beter zijn, dat zij zelf de eisen stellen in het bedrijf en hun krachten consolideren om zodoende datgene te verkrijgen wat noodzakelijk is tot instandhouding van zichzelf en hun gezin en vermooiing van het leven. Opnieuw zal gepoogd moeten worden een comité van actie in het leven te roepen, dat werkelijk vasthoudt aan de belangen van de havenarbeiders, zonder dat een of andere politieke beweging deze actie tot eigen gewin kan gebruiken. Een andere weg is er voor de havenarbeiders niet, in spijt van alle mooie voorspiegelingen en toezeggingen welke in een gemeenteraad worden gegeven. L. *S.*

PLAATSELIJK NIEUWS

AMSTERDAM

Controle. Boeken en bescheiden van H. J. v. d. Berg Jr., penningmeester SAS. Amsterdam, zijn gecontroleerd en in de beste orde bevonden. De commissie: **J. den Rooijen, J. C. Launspach.**

DEN HAAG

De tijd waarin wij leven. „Ik ben W. uit Goes, en ik kom m'n vier weken uitzitten", zo kwam op een dag in het laatst van het vorig jaar een man zich melden aan het Huis van Bewaring te Den Haag. Voor alle zekerheid onderzocht de cipier toch even of hij de goede klant in ontvangst nam. hen sigarettenkoker met initialen, een paspoort en de dagvaarding leverden het bewijs en de celdeur zwaaide open. W. zat er voor vier weken in. Maar toen de vier weken voorbij waren, bleek, dat een remplacant van W. de straf had opgeknapt. Dat was L. K. uit 's-Heer Arendskerk, iemand, die in het opknappen van gevangenisstraffen al enige ervaring had gekregen, zij het dan ook in eigen zaken. Er kwam vast te staan dat W. voor j' 120.— zijn zitbeurt in de gevangis had „overgedaan". Niet alleen zal, na de pijnlijke ontdekking W. alsnog zijn straf moeten ondergaan, maar K. werd veroordeeld tot het ondergaan van 6 maanden gevangenisstraf wegens oplichting van de Staat der Nederlanden voor voeding en van *f* 2.40 als loon.
„Dat geld heb ik verdiend met hard werken in de gevangenis", zei K., toen hij Woensdag in hoger beroep voor het Haagse Hof zich te verantwoorden had. De procureur-generaal bestreed dit laatste.
Niet strafbaar vond spreker het feit, dat arbeidsloon was uitgekeerd, maar wel het nemen van het voedsel, dat niet voor K. bestemd was.
K. beriep zich er op, dat hij niet om voeding gevraagd nad; hij kreeg het en nam het om niet van honger om te komen. Eis: zes maanden. Uitspraak over 14 dagen.

Welk een economische tragedie zit er achter dit feit, dat wij uit Het Vaderland weergeven. Wie het goed heeft, komt niet in de verleiding, op deze wijze wat geld te verdienen. En dan nog een eis van zes maanden, als straf voor armoede. **Corr.**

Zangeressen en zangers gevraagd. Hierbij roepen wij alle SAS.-leden, die over zanglust beschikken, op, ons koor te versterken.
Makkers, laat zien dat er nog enige samenwerking bestaat, om door middel van onze zang de propaganda voor het SAS. uit te breiden. Het verhaaltje van: „Ik kan niet zingen" gaat niet op, omdat onze directeur u de geheimen daarvan wel zal bijbrengen.
Contributie kan haast geen bezwaar zijn, deze is: voor werklozen 12 cent en voor werkenden 17 cent per week.
Wij hopen, dat deze oproep nu eens niet aan dovemansoren is gericht, en dat de toeloop dan ook groot zal zijn. Speciaal alten en bassen.
F. J. Duynstee, secr. „Geluk door Vrijheid".

Indien de secr. van de zangvereniging nog even tijd en plaats der repetities opgeeft, zal dit volgende week geplaatst worden. — Red.

HAARLEM

In aansluiting op ons vorige bericht betreffende het bezoeken van de 1-Meivergadering te Amsterdam, kan ik nu berichten, dat de tram vertrekt om 7 uur vanaf de Tempeliersstraat. De kosten bedragen *f* 0.45 per persoon. Heen geschiedt de reis gezamenlijk, de terugreis kan ieder voor zichzelf bepalen. Voor verdere bijzonderheden wende men zich tot zijn afdelingsbestuur. J. H. Secr. SAS.

HENGELO

De 1-Meivergadering wordt dit jaar gehouden op Zaterdag 4 Mei. Deze vergadering wordt belegd door het SAS. en SAS.-leden hebben op vertoon van hun lidmaatschapskaart toegang. Albert de Jong komt als spreker, zodat we onze leden er niet genoeg op kunnen attent maken deze vergadering te bezoeken. De SAS.-leden zullen per brief nog nadere inlichtingen ontvangen.

De werkverschaffing. Van de werkverschaffing komen weer verschillende klachten tot ons. We hebben hieraan niet veel aandacht besteed, daar ons tegelijkertijd werd verteld dat men in Ommen een wekelijks loon kon maken van *f* 24.— tot *f* 25.—, ja, enkele ploegen nog meer. Doch een ingezonden stuk in ons plaatselijk blad vertelt ons iets anders dan *f* 24.— tot *f* 25.— per week. Onderstaande troffen we aan in de Nieuwe Hengelose Courant van Zaterdag 20 April:

PENNINGMEESTER NSV.

De opname van kam. Vonk in een ziekenhuis is nog even uitgesteld, zodat hij nog in functie is als penningmeester. Zodra kam. Vleggaar de functie tijdelijk overneemt, zal dit bekend worden gemaakt.

Geachte Redactie,
Verleen mij voor onderstaande enige ruimte in uw krant; bij voorbaat 'mijn dank.
Een veertigtal hengelose werklozen is te werk gesteld te Ommen. Een twintigtal hiervan moet de stompen rooien van een gekapt bos. Hierbij moet de grond een halve meter diep gespit worden. Zwaar werk. Loon: eerste week van de laagste ploeg *f* 11.32. Onze ploeg *f* 12.40. Daar was bij inbegrepen 1 gulden kolentoeslag plus 5 pct. duurtetoeslag. De laagste lonen bedroegen dus nog geen tien gulden. Daarvoor vertrekken we hier van Hengelo 's morgens kwart voor zes en keren 's avonds om 6 uur terug. Maar daar is nu ook voor gewerkt!
Klachten tot nu toe zonder resultaat. Hopelijk dat door middel van uw krant spoedig verandering zal gebracht worden. Met de meeste hoogachting,

Uw dw. dn.
B. J. Lansink, Castorweg 14.

Doch ook in Oostmarsum 'moet eenzelfde loon verdiend worden. We spraken iemand, die daar tewerk gesteld was, bij het uitgraven van een kerkhof en daarvoor had ontvangen, met zijn steun, de somma van elf gulden. Commentaar behoeft hier zeker door ons niet gegeven te worden, het werk en het loon spreken voor zichzelf.

MORAAL

De VARA. heeft de luisteraars onlangs het volgende verhaal voorgelegd. Een jongmens moet examen doen. Als hij slaagt, krijgt hij een betrekking. Zakt hij, dan komt zijn moeder, die geen geld meer heeft om hem te laten studeren, in grote zorg. Dies koopt hij een schoolbeambte om. De luisteraars moesten nu zeggen, of zij dit een laakbare daad vonden. Van de 200 antwoordden 50: ja, en 150: neen! De H. P. is ervan geschrokken, dat hier openlijk de fraude in bescherming wordt genomen.
Wij voor ons vinden de vraag het gemeenste van alles. Dat de moeder in zorg en armoe moet zitten, is onrecht. Omkoperij is ook onrecht. De luisteraars hadden nu maar voor het kiezen: het ene onrecht of .... het andere. Drie kwart vond het eerste onrecht erger dan het tweede. Ziedaar alles. Als men de zorgen der moeder er buiten had gelaten en gevraagd had: moet hij hard blokken of fraude plegen, dan zou niemand het laatste in bescherming hebben genomen!

DIENSTWEIGERAARS

Te Veenhuizen Rijkswerkinrichting:

P. van Klaveren, 12 mnd., jarig 31 Oct., ontslag 28-8-'40.
Johannes Bakker, 18 mnd., jarig 9 Sept., ontslag 17-10-'40.
Gerrit van Dijk, 18 mnd., jarig 19 Sept., ontslag 13-11-'40.
Klaas Vermanen, 18 mnd., jarig 24 Mei, ontslag 13-11-'40.
K. Rooduin, 18 mnd., jarig 2 Mei, ontslag 28-2-'41.
M. van Hensbergen, 18 mnd., jarig 26 April, ontslag 22-3-'41.
H. Verkerk, 18 mnd., jarig 10 Sept., ontslag 6-4-41.
J. Veninga, 18 mnd., jarig 27 December, ontslag 14-4-'41.
D. J. de Smit, 18 mnd., jarig 24 Juli, ontslag 1-5-'41.
J. Wassem, 18 mnd., jarig 6 Oct., ontslag 2-6-'41.
F. J. P. Aafjes, 18 mnd., jarig 11 April, ontslag 12-6-'41.
G. de Voer, 18 mnd., jarig 28 Juni, ontslag 19-8-'41.
Cornelis Dekker, 30 mnd., jarig 12 Maart, ontslag 8-10-'41.
Rolf Nijder, 30 mnd., jarig 12 Nov., ontslag 14-10-'41.
J. van Maanen, 18 mnd., jarig 28 Nov., ontslag 16-4-'41.
Pieter de Vries, 30 mnd., jarig 7 Oct., ontslag 15-10-'41.
Teunis Sibie, 30 mnd., jarig 28 Febr., ontslag 18-10-'41.
Anne de Vos, 30 mnd., jarig 16 Dec., ontslag 21-10-'41.
Jan Meulenkamp, 30 mnd., jarig 8 April, ontslag 22-10'41.
Jurjen Zuidema, 30 mnd., jarig l April, ontslag 23-10-'41.
G. Verhey, 30 mnd., jarig 28 Mei, ontslag 1-3-'42.
R. Kamp, 30 mnd., jarig 21 Juli, ontslag 21-4-'42.
Kiaas Drent Azn., 30 mnd., jarig 21 Oct., ontslag 22-4-'42.
Klaas Drent Hzn., 30 mnd., jarig 18 April, ontslag 22-4-'42.

Voorts zitten gevangen:

Gurbe van der Woude uit Boornbergum: No. 77, H. v. B., Den Haag.
Gerrit Foreman uit Bilthoven: H. v. B., Den Haag.
D. van der Ley uit Valthermond: H. v. B. te Den Haag.
J. Moes uit Amsterdam: Provoosthuis, Willemsoord, Den Helder.
C. H. de Bruin uit Den Haag: Kamp Waalsdorp, Wachtcommandant Den Haag.
Tieme Jilink uit Amsterdam: 2e-5e Depot Bat. Alkmaar.
J. E. Misdorp uit Amsterdam: Krelagehuis, Haarlem.
D. Mulderij uit Westzaan; 1e Comp., 21e Depôt Bat. Veldpost B.

Wegens verspreiding van anti-militaristische lectuur zitten gevangen: W. P. de Vries, mw. N. Schaft en mw. C. Burgerjon, allen H. v. B. te Den Haag.

Het adres voor de dienstweigeraars te Veenhuizen is: Rijkswerkinrichting, Afd. Dienstweigeraars, Veenhuizen 1. De naam óók boven in de brief plaatsen.

Ouders en vrienden worden verzocht alle berichten omtrent adressen van dienstweigeraars enz. onmiddellijk op te geven aan: A. Dienaar, Ruysdaelstraat 17, IJmuiden Oost.

Toont uw medeleven met de dienstweigeraars door hen veel te schrijven. Met ongeduld wordt door hen naar post uitgezien.

SAS. AMSTERDAM SAS.

Plaatselijke centrale van het NSV.

Mei-Vergadering

WOENSDAG 1 MEI 's avonds 8 uur precies in HANDWERKERS VRIENDENKRING
Roeterstraat

Spreker:

ALBERT DE JONG
„HISTORISCH OVERZICHT"

Medewerking van:
Muziekvereniging Steeds Voorwaarts
Jan Post, voordracht
Ruska Bornowa, dans
Zang Veredelt uit Haarlem

ALLEEN TOEGANG VOOR LEDEN EN HUISGENOTEN op vertoon van contributieboekje en toegangsbewijs